

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

7. Quo pacto finiatur Procuratoris officium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

§. VI.

De mandato Procuratorio.

1. Regulariter nemo admittitur sine mandato.
2. etiam cum generaliter ad negotia & iudicia constitutus intelligitur.
3. Defensionem tamen rei suscipere sine mandato quilibet potest.
4. Fines mandati à procuratore diligenter servandi.

Quamquam conjunctæ personæ, quales sunt parentes, fratres, affines, liberi, liberti, & similes, usque ad quartum gradum, secundum Holt in Summa h. t. n. 13. inter quos etiam est bastardus, juxta Pecki. De jure sistendi c. 3. Reyger in Thesaur. Libri V. Procurator n. 71 pro contanguineis; item maritus pro uxore, absque mandato procuratores esse possint dummodo caveant de rato, l. Pomponius § fin ff. eod. c. nonnulli § fin sup. De rescript. Glor. in c. 1. h. t. l. Marius C. eod. tamen non solet alias admitti in iudicio, tãquam procurator alterius ad agendum, nisi de mandato suo legitimè & plenè docuerit, d. e. 1. h. t. l. Non solum § qui alieno D. eod. & ibi DD. ut ex eo appareat, quã potestatem habeat. Nam constitutus ad agendum in una causa, hoc ipso idoneus non est ad agendum in alia c. Constitutus 12. h. t. Ut neque constitutus ad acceptandum beneficium vigore gratiæ alterius, Joseph. Ludov. Conclus. 45. n. 29. Frustraque se defenderet reus in iudicio abversus actorem, cum non cogatur dominus ratum habere, quàm quod cum eo, cui dedit mandatum, reus egerit, resque inter alios acta præjudicare aliis non possit aut debeat, l. Cod. Quib. res judic. non noceat.

2. Similiter licet procurator, constitutus generaliter ad negotia, etiam ad iudicia datus, intelligatur, ut antè diximus: non tamen ad ea, quæ speciale mandatum exigunt: qualia sunt juramentum deferre adversario vel recipere, Mynsent 4. Obs. 99. in fine; vel cum eo transigere aut pacisci, contrahere sponsalia vel matrimonium, & similia, de quibus latissimè Joseph Ludovic. Conc. 30. n. 7. ubi enumerat nonaginta tres casus requirentes speciale mandatum. adde ut, licet constitutus ad agendum & defendendum, a generaliter ad omnia (quantumvis mandatum exigant speciale) nihilominus ex vi generalitatis hujusmodi ad articulum aliquè in quo exigitur mādātum speciale, admitti non

debeat, nisi specificato aliquo vel aliquibus articulis, speciale mandatum exigentibus, adjecta sit clausula generalis, quia tum etiam nõ expressa continebuntur, c. 4. & 5. eod. in l. l. Procurator § 8 cum seq. D. eod. dummodo tamen hæc non sint graviora expressis, ut sunt matrimonii contractus, & exceptiones, quæ in electi, ve lejus, cui provisio faciendâ, vel facta est, personam obijciuntur: hæc enim propter sui momentum desiderant expressum mandatum, c. fin. junctâ Glossa eod. in 6. Clement 2. eod. tit.

3. Dixi antè, non admitti aliquem alieno nomine ad agendum absque mandato, id est ut agat partes actoris; quia pot. st. quilibet, etiam absque mandato, defensionem rei in se suscipere, etiam invito actore modò iustitiam, id est, si de iustitiis satis promittat, iudicatum solvi, § fin. Insti. de satisfact. l. Qui proprios, 2. h. t. & personam legitimam standi in iudicio habeat: qui naturalitè rationi conveniens est, alterius conditionem per alium posse fieri meliorem, præsertim cum alterius non interest, l. Solvendo 39. D. De negot. gesti. publicèque expedit, absentes omnes, etiam ignorantes, per quemcumque defendendi, l. Servum 33. §. publicè D. h. t. neignati damnum sentiant, nemine eos defendente, l. 1. §. fin. D. Quod a consuetudine universi. nomine, & c. diciturque, qui alium sine mandato defendit, non procurator, sed defensor, in textibus iuri. nostri, l. de quare 74. §. cum absentem D. de iudicis & alibi.

4. Debet autem procurator diligenter servare fines mandati, alioquin in eo, in quo excedit, non præjudicat domino, l. Diligenter D. Mandati, & non tam constituti, quam sibi vocet, l. Si Procurator Cod. Mandati c. 9. inf. de arbitris.

§. VII.

Quo pacto finiatur Procuratoris officium.

1. Finitur mutuo consensu.
2. Revocatione domini, re adhuc integra.
3. Finita instantia. 4. Morte domini.
5. Et procuratoris.
6. Item mutatione procuratoris.

Finitur procuratoria potestas non uno modo. Et quidè primò, sicut mutuo consensu revocatur, l. Mutari 24. C. h. t. juxta vulgatam juris regulam, unumquodque eo modo dissolvi, quo colligatum est.

2. Secundò, finitur per revocationem domini, re integra, id est, nondum contestata, *l. Ante litem 16. D. eod.* & ut Glossa ait, *ad Clement. 2. q. 1. c. 1. d. 1. Post litem 7. D. eod.* veluti si fuerit effectus inimicus domini, Calvoius in *Praxi § Procurator conclus. 17. num. 2.* si suspectus, affinis vel hæres adversarii, vel ejus ætatis aut valetudinis, ut minus aptus sit licibus prosequendis aut negotiis gerendis, & sic de similibus, *del. Post litem, tum aliquo seq. D. eod. c. 2. eod. in 6.* Sed ne quidem volens post litem contestatam revocari potest, si adversarius nolit, Suarez in *Discurso recept. sent. V. Procurator n. 192.* Ex iisdem causis potest petere procurator, ut etiam invito domino liberetur ab hoc onere, *l. filius familias 8. §. fin. cum sequenti. D. eod.*

Ut tamen locus sit revocationi, dominus eam non solum ipsi procuratori, sed & adversario suo vel judici insinuare debet, *c. Ex insinuatione 3. §. seq. h. t.* alias, quod his ignorantibus fuerit gestum etiam post revocationem, ratum habendum erit *c. Mandato 13. h. t.* si utique vergat in præjudicium principalis: imputet enim sibi dominus quod iudicium vel adversarium revocationis suæ non fecerit certiore.

Quod verò dictum est, revocari ante litem contestatam procuratorem, id fallit in procuratore substituto, nam hic, suscepto semel mandato, licet eo nondum fuerit usus, non potest à substituenterevocari: Nisi is habuerit potestatem revocandi ab ipso domino, à quo constitutus intelligitur, ita ut principalis procurator substituendo sibi alium censeatur officio suo functus, *c. 3. eod. in 6.*

3. Tertiò, finitur finita instantia, id est, lata sententia definitiva: Nec enim cogitur procurator iudicium appellationis prosequi, *l. Invidius, Cod. eod.* neque gravandus est ultra finito per sententiam negotio. Secus dicendum, si constitutus esset generaliter ad omnes causas, & lites, motas & movendas quia tum non solum appellare, sed & prosequi appellationem tenetur.

4. Quartò per mortem domini constituentis, incipit *g. a. adhus l. Nulla 23. Cod. eod. l. Si defun-*

ctus 15. D. eod. Sed & interdum re non integra, verum contestata & ceptra lite, per mortem constituentis potest quis desinere esse procurator, ut in *c. fu, quo Prælati vel quilibet alius pro Ecclesia vel beneficio procuratorem constituit juxta Clem. fin. eod. c.* quia nihil agi debet Sede vacante, & si quid fiat, perperam fieri dicitur, *c. 1. fin. inf. Ne Sede vacante. & c.*

5. Quartò per mortem ipsius procuratoris, nõ solum re integra, sed & deficiente esse integra, *l. Tam ex contract. 57. D. De judic. l. Si quis 27. §. morte D. Mandati.* Etenim non transit ad hæredes hoc officium, cum videatur electa industria personæ, *l. unica §. ubi autem Cod. Decad. tollentiu.*

6. Sextò, mutatione procuratoris, seu alio in locum ejus substituto: veluti quando diversis temporibus pro eodem negotio constituntur plures procuratores, per constitutionem posterioris censetur revocatus prior, *l. Si quis cum procuratorio §. fin. De eod.* nisi exprimat quod in secunda constitutione priorem non revocare intendat, *arg. c. Si quem eod. in 6.* vel prior jam litem contestatus fuerit aut ad certam causam constitutus, & posterior generaliter ad omnia negotia quia per genus non derogatur speciei. Cabedo *Decis. 14 n. 15. cum seq. lib. 1.*

7. Septimò si ipse dominus sive ante sive post litem contestatam, ad causam suam veniat, non ut adsistat procuratori suo, prout potest, *c. 2. eod. in 6.* sed ut eandem causam per se tractet: nam eam per se tractando, cõsetur tacite procuratorem revocare; nisi ex protestatione, aut aliis conjecturis contrarium apparet, *d. c. Si quem.*

§. VIII.

De exceptionibus, quæ personæ Procuratoris objici possunt.

1. Exceptiones illa desumenda partim ex persona domini constituentis, partim ex parte procuratoris.
2. Sed cum distinctione.
3. Falsi procuratoris gesta, opposito defectu mandati, rata non sunt.
4. De habentis mandatum dubium.
5. De excommunicato.

1. **E**X prædictis patet, quænam exceptiones in iudicio adversus procuratorem vel actoris vel rei objici possunt, sive ex parte ejus à quo